Balio Sruogos laiškas Juozapui Sruogai, 1936-06-22, iš Kauno – į Tilžę

Mielas Juozapai, / Tik ką buvau pas Aniolą.

Mielas Juozapai,

Tik ką buvau pas Aniolą [1]. Padėtis visiškai bloga. Temperatūra visą laiką laikosi. Prie manęs matavo (4 1/2 val. p. p.), buvo 40,1. Savijauta, aišku, kokia gali būti. Apie jo važiavimą kur į Anykščius – ir kalbos negali būti. Ką gi tenai veiks? Jei Sanatorija nieko negali padaryti, – temperatūros sulaikyti, tai ką gi padės Anykščiai? Šiandie iš ryto krauju atsikosėjęs. Aniolas galvoja – vargu ar iki pavasario beišlaikysiąs. Bet gali būti visokie netikėtumai daug greičiau. Kaip tyčia, ir Kazimieras [2] susirgo, – nėr nė su kuo pasitarti. Stačiai nežinau, kas daryti. Atrodo, reikia būti pasiruošusiem blogiausiam atvėjui. Aniolas nenori net ir namo rašyti apie savo padėtį, – tenai esą ir be to visokių bėdų. Rodos, laiške Kazimierui rašei, kad parodos metu [3] tu [4] atvažiuosi, – būtų gerai, reikėtų pasitarti. Aš visiškai nemoku tokius praktiškus dalykus spręsti ir nieko nesiorientuoju. Būtų gerai, jei tu galėtum atvažiuoti.

Aš liepos mėnesiui buvau ketinęs važiuoti į Zarasų kraštą, bet dabar nežinau, kas daryti [5]. Universitete darbas pasibaigė, bet man turbūt reikia būti Kaune, palaukti, kaip spręsis Aniolo reikalai.

Kol kas iš Sanatorijos nevaro. Priėmė mokestį už kitas dvi savaites. Kaip bus toliau – nežinau. Tu ramesnis esi, geriau ir praktiškiau orientuojiesi, gal tu geriau ką sugalvotum.

Viso. B. Balys [6]

1936. VI. 22 [7] [1r] // [1v] //

KOMENTARAI

[1] Aniolas Sruoga (1890–1936) – vyresnysis Balio Sruogos brolis, ūkininkas Baibokuose, po tėvo Pranciškaus Sruogos mirties 1931 m. Baibokų ūkio paveldėtojas, tvarkytojas. Jis sirgo paskutinės stadijos džiova, todėl, sveikatai pablogėjus, gydėsi Anykščių, Aukštosios Panemunės sanatorijose, paskui Alytuje, kur 1936 m. gegužės 31 d. atidaryta nauja tuberkuliozės sanatorija: „Brolių pastangomis buvo gydomas Kaune, Alytuje, tik per vėlai susigriebta“ (Vanda Sruogienė, „Po velėna pumpurėlis“, in: *Balys Sruoga mūsų atsiminimuose*, sudarė Vanda Sruogienė, Vilnius: Regnum fondas, 1996, p. 36). „Aniolas mirė 1936 metų liepą džiova, palaidotas kartu su tėvais“ (Salomėja Balčiūnaitė-Sruogienė-Kaziliūnienė, „Balio Sruogos gimtinė Baibokuose“, in: *Balys Didysis*, sudarė ir redagavo Reda Pabarčienė, Vilnius: Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas, 1997, p. 16).

[2] Kazimieras Sruoga (1899–1974) – jauniausias Balio Sruogos brolis. Ekonomistas, spaudos darbuotojas. 1936–1940 m. akcinės bendrovės „Maistas“ direktoriaus pavaduotojas.

[3] Juozapas Sruoga planavo atvykti į 1936-06-27–07-01 Kaune surengtą paskutinę žemės ūkio ir pramonės parodą, kurią organizavo Žemės ūkio rūmai (plačiau žr. Algimantas Miškinis, „1921–1936 m. žemės ūkio ir pramonės parodos Kaune bei jų architektūra“, in: *Kauno istorijos metraštis*, Kaunas, 2002, Nr. 3, p. 158).

[4] Juozapas Sruoga (1886–1957) – vyriausias Balio Sruogos brolis, 1934–1940 m. Lietuvos konsulas Tilžėje.

[5] Balys Sruoga į Zarasus nuvyko liepos pradžioje (plačiau žr. Balio Sruogos laišką Vandai Daugirdaitei-Sruogienei, apie 1936-07-02, iš Zarasų, per Obelius – į Kauną, in: *LLTI BR*, f. 53, b. 518, l. 1r, dar žr. https://www.sruoga.flf.vu.lt/laiskai/public/letter/649abb107d92d.

[6] Balys Sruoga (1896–1947) – Vytauto Didžiojo universiteto Humanitarinių mokslų fakulteto dėstytojas, profesorius.

[7] Juozapas Sruoga po kelių dienų atsakė į brolio Balio Sruogos laišką:

„1936 VI 24.

Mielas Boleslavai,

Ačiū už laišką. Į Kauną noriu būtinai nuvykti per šv. Petrą (ne auto, bet traukiniu), bet turiu gauti Min-jos leidimą, o svarbiausia – reikia gauti mano pasą, kurį esu pasiuntęs užvakar pratęsti. Tikiuosiu, kad iki šeštadienio gausiu atgal. Gal tu galėtum primint ponui Balandai telefonu, kad jis būtinai penktadienį išsiųstų pasą tiesiog į Tilžę. Tau užtektų patelefonuot į U. R. M-ją ir paprašyt prie aparato p. Balandą; pasakytum, kad kalbi man prašant. Jeigu leidimo vykti Kaunan raštu negaučiau, tai tuomet aš pats patelefonuosiu šeštadienį p. Bizauskui. –

Kodel neparašei plačiau apie Kazimierą? Kuo jis serga? Juog jo žmona turėjo išvažiuoti į Biržus, nes jos motina buvo prie mirties. Gal jam reikia ko atvežti (vaistų ar ko kito)? Apelsinų sezonas jau praėjo, – juos parduoda be sulties.

Del Aniuolo sunku ką nors patarti. Jeigu daktarai nebegali padėti, tai ką gi mes padarysime. Klausimas, kaip pargabenti jį su aukšta temperatūra namon. Aš mat tikėjausi, kad temperatūra gali kristi pabuvus sanatorijoj. Aš manau, kad smulkmenas galima bus tik asmeniškai susitikus aptarti. – Mano žmona dar negrįžo, bet sugrįš turbūt per šv. Petrą. Aš ją norėjau su dukryte išvežti 4/VII į Palangą. –

Gal dar tu suspėtum man parašyt keletą žodžių. –

Linkėjimai poniai Vandai, Dalei ir Tau.

Brolis Juozapas

_____

Del Aniolo atsisakyt atostogų, man rodos, nesą reikalo. Jeigu pas jį pastoviai laikosi aukšta temperatūra, tai reikia parūpinti Sanatorijos priežiūra; juog tavo ar mano nuolatinis buvimas irgi nieko nepadės.

J.“ (Juozapo Sruogos laiškas Baliui Sruogai, iš Tilžės – į Kauną, 1936-06-24, [rankraštis], in: *LLTI BR*, f. 53, b. 856, l. 1r–v).